ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **J. G.**, zastoupený JUDr. Pavlem Smetkou, advokátem se sídlem tř. Masarykova 1031, Veselí nad Moravou, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 13. 6. 2016, č. j. X – VD, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 9. 8. 2017, č. j. 41 Ad 23/2016 – 51,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu JUDr. Pavlu Smetkovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 2 600 Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění

[1] Včas podanou kasační stížností napadl žalobce v záhlaví uvedený rozsudek Krajského soudu v Brně, jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 6. 2016. Tímto rozhodnutím byly zamítnuty námitky podané žalobcem proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 4. 2016, jímž mu nebyl přiznán invalidní důchod, a toto rozhodnutí bylo potvrzeno.

[2] Při posouzení věci vycházel krajský soud z následujícího skutkového stavu. V řízení o invalidní důchod byl zdravotní stav žalobce posuzován lékařem OSSZ Hodonín dne 5. 4. 2016. Ten ve svém posudku dospěl k závěru, že v důsledku vícečetných zdravotních potíží, především pak postižení páteře, jež hodnotil podle přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitoly XII, oddílu E, písm. b) a s použitím § 3 odst. 1 cit. vyhl., poklesla pracovní schopnost žalobce o 30%. Žalobce tak nebyl uznán invalidním podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1996 Sb., o důchodovém pojištění. Ke stejnému závěru dospěl v rámci námitkového řízení i posudkový lékař žalované ve svém posudku ze dne 7. 6. 2016.

[3] Krajský soud pak své závěry opřel především o posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen PK MPSV) ze dne 22. 2. 2017, který byl vypracován pro účely přezkumného řízení soudního. Z tohoto posudku zjistil, že žalobce trpí dlouhodobými bolestmi krční a bederní páteře, klinicky se jedná o degenerativní změny přiměřené věku, stenóza kanálu nebyla potvrzena. Z funkčního hlediska jde o lehké postižení, které se projevuje ve více úsecích páteře, s poruchou statiky i dynamiky, avšak bez známek trvalého kořenového útlaku, končetiny jsou bez paréz. U žalobce dochází k občasným blokádám s omezením pohyblivosti a ke svalovým dysbalancím, některé denní aktivity jsou vykonávány s obtížemi. Dále byla u žalobce prokázána postherpetická iritačně zániková léze obličejového nervu vlevo, která se projevuje bolestí a nekonstantními záškuby v obličeji. Klinicky je obličej bez hemispazmu, snížena je citlivost v oblasti I. a II. větve fatálního nervu vlevo. Z funkčního hlediska jde jen o lehkou insuficienci ústního koutku s asymetrií mimiky. Postižení nesnižuje pracovní schopnost. Kromě uvedených postižení trpí žalobce ještě artrotickými změnami kolenních a kyčelních kloubů II. stupně, avšak bez závažného omezení hybnosti, a také bolestivostí pravého ramenního kloubu s omezením hybnosti v krajních polohách. V diagnostickém souhrnu jsou uvedeny i další choroby, ty však nemají na pracovní schopnost žalobce žádný vliv.

[4] Jak vyplývá z výše uvedeného, nejzávažnějším zdravotním postižením žalobce je postižení páteře, proto bylo určeno jako hlavní příčina jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Z funkčního hlediska je však toto postižení hodnoceno jako lehké. Z tohoto důvodu byl zdravotní stav žalobce uvedeným posudkem hodnocen podle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b), a míra poklesu pracovní schopnosti byla určena 20%. S ohledem na vícečetná zdravotní postižení žalobce pak byla tato sazba navýšena podle § 3 odst. 1 cit. vyhl. o 10%, takže celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobce byla stanovena na 30%. Zdravotní stav žalobce nemohl být hodnocen podle položky 1c), neboť nebylo prokázáno středně těžké funkční postižení jednoho nebo více úseků páteře, které je charakterizováno závažnou poruchou statiky a dynamiky páteře, insuficiencí svalového korzetu, často recidivujícími projevy kořenového dráždění s funkčně významným neurologickým nálezem s poškozením nervů, popř. symptomatologií neurogenního močového měchýře a se závažným snížením celkové výkonnosti při běžném zatížení. Žalobce tak nesplnil podmínky pro uznání invalidity podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť jeho pokles pracovní schopnosti nedosáhl 35%.

[5] Posudek PK MPSV hodnotil krajský soud jako celistvý, objektivní a přesvědčivý, neboť komise jednala ve správném složení, měla k dispozici veškeré odborné nálezy dokladující zdravotní stav žalobce, s těmito se řádně vypořádala a řádně také zdůvodnila, proč pokles schopnosti žalobce nedosahuje 35% nutných k uznání invalidity. Vzhledem

k tomu, že závěry posudku PK MPSV ohledně poklesu pracovní schopnosti žalobce byly shodné se závěry posudků učiněných lékaři OSSZ a ČSSZ ve správním řízení, vyhodnotil soud napadené rozhodnutí žalované jako zákonné.

[6] Kasační stížnost podal žalobce (dále jen stěžovatel) z důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písmeno b) s. ř. s., tedy proto, že při zjišťování skutkové podstaty, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, byl porušen zákon o řízení před správním orgánem tak, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto vadu měl krajský soud rozhodnutí žalované zrušit. Konkrétně pak stěžovatel namítal, že posudky o zdravotním stavu žalobce zpracované v řízení před správním orgánem i v řízení před soudem nevycházely důsledně z obecných posudkových zásad stanovených přílohou vyhl. č. 359/2009 Sb. Při stanovení míry poklesu jeho pracovních schopností nebylo adekvátně přihlédnuto k celkové výkonnosti, pohybovým schopnostem a ke zvládání denních aktivit a každodenní kvalitě života. Zcela byly opomenuty v zásadách uváděné dotazníky pro hodnocení funkčního postižení, algofunční indexy a posouzení funkčních důsledků postižení pohybového a nosného ústrojí. Soud se také nevypořádal s námitkou stěžovatele při jednání dne 9. 8. 2017, podle níž se v identických posudcích nepřihlíží k jeho četným odborným vyšetřením a bolestem i přes užívání velkého množství léků, což nasvědčuje spíše progresi jeho postižení, nikoliv stabilizaci zdravotního stavu. Stěžovatel tedy není schopen vykonávat výdělečnou činnost, aniž by došlo k jeho zhoršení, na své zdravotní postižení není ani adaptován. Ze všech výše uvedených důvodů má za to, že jeho pokles jeho pracovní schopnosti měl být hodnocen podle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., kapitoly XIII., oddílu E, položky 1, písm. c), za odpovídající pak považuje jeho stanovení 40%. Stěžovatel proto navrhl, aby byl rozsudek Krajského soudu v Brně zrušen a věc mu vrácena k dalšímu řízení.

[7] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněného stížnostního bodu a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Krajský soud především nepochybil, pokud při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatele vycházel z posudku PK MPSV ze dne 22. 2. 2017. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je totiž primárně závislé na odborném lékařském posouzení podmínky invalidity pojištěnce. V přezkumném řízení soudním jsou k takovému posouzení povolány ze zákona (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.) posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, a to nejen k celkovému zhodnocení zdravotního stavu a ke stanovení míry poklesu pracovní schopnosti posuzovaných, ale též k zaujetí posudkových závěrů o jejich invaliditě ve smyslu § 39 zákona o důchodovém pojištění. Nicméně i posudek takové komise hodnotí soud jako každý jiný důkaz, nevzbuzuje-li ovšem z hlediska své úplnosti a přesvědčivosti žádnou pochybnost a nejsou-li v řízení zjištěny ani jiné skutečnosti, jimiž by byla správnost posudku zpochybněna, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Zdravotní stav a dochovanou pracovní schopnost pojištěnce je přitom nutno hodnotit podle skutkového stavu, který zde byl v době vydání přezkoumávaného rozhodnutí, a z tohoto hlediska je nutno nahlížet i na nově předložené lékařské nálezy.

[8] Nejvyšší správní soud je ve shodě s krajským soudem toho názoru, že posudek PK MPSV ze dne 22. 7. 2017 požadavky úplnosti skutkových zjištění a přesvědčivosti posudkových závěrů o míře poklesu pracovní schopnosti stěžovatele splňuje. Komise

vypracovala posudek v řádném složení, kromě předsedkyně komise – posudkové lékařky byla členem komise i lékařka z oboru neurologie, tedy z toho oboru, do něhož spadá i stěžovatelovo postižení, jež bylo určeno jako hlavní příčina jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Komise pro vypracování posudku měla k dispozici dostatek odborných lékařských nálezů, a to nejen z doby do vydání napadeného rozhodnutí, ale i z doby pozdější, které stěžovatel připojil k žalobě a předložil též při jednání komise. Z těchto nálezů při zpracování posudku důsledně vycházela. Stěžovatel ve své kasační stížnosti nezpochybňuje, že hlavní příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu u něj byla stanovena řádně, nesouhlasí však s hodnocením závažnosti svého postižení a s posudkovými závěry, k nimž komise (a předtím posudkoví lékaři ve správním řízení) dospěla.

[9] Nejvyšší správní soud však pochybnosti stěžovatele nesdílí. Jak je zřejmé již z předchozího textu, závažnost postižení páteře se hodnotí primárně podle závažnosti průvodního neurologického nálezu a jeho dopadu na funkční stav páteře a z něj vyplývající omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti posuzovaného a na jeho schopnost vykonávat denní aktivity. Ve stěžovatelově případě se jedná o postižení více úseků páteře s poruchou její statiky a dynamiky, které však nemá závažný charakter, neurologické nálezy neprokazují recidivující kořenové dráždění, ani známky poškození nervů, není prokázána ani insuficience svalového korzetu, pouze některé denní aktivity jsou vykonávány s obtížemi. Uvedená stručná rekapitulace nejpodstatnějších závěrů posudku PK MPSV vyvrací stěžovatelovo tvrzení, že funkční stav vyplývající z jeho onemocnění nebyl posudkovými orgány řádně zhodnocen.

[10] Výše popsaný zdravotní stav stěžovatele tak nelze hodnotit jinak než podle přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., kapitoly XIII, oddílu E, položky 1b), neboť pro použití položky 1 c) nejsou splněny podmínky zde uvedené. Důvody, proč nelze zdravotní stav stěžovatele zařadit do položky posledně uvedené, přitom komise ve svém posudku řádně osvětlila. Položka 1b) udává možný pokles pracovní schopnosti v rozmezí 10 – 20%, zdravotní potíže stěžovatele popisované v žalobě i v kasační stížnosti byly zohledněny hodnocením na horní hranici zde uvedeného rozmezí. Komise pak přihlédla i ke skutečnosti, že na omezení jeho pracovní schopnosti se podílejí i další choroby a navýšila základní sazbu 20 % podle § 3 odst. 1 vyhl. č. 359/2009 Sb., ještě o 10%, takže celkově byl pokles pracovní schopnosti stěžovatele určen 30%, tedy na maximu, jehož bylo možno na základě shromážděné lékařské dokumentace dosáhnout. K tomu Nejvyšší správní soud jen pro úplnost dodává, že předmětem řízení bylo posouzení vzniku nároku na invalidní důchod, posudkové orgány ve správním řízení i PK MPSV se tedy správně nezabývaly otázkami zlepšení či stabilizace zdravotního stavu stěžovatele, eventuálně otázkou jeho adaptace na zdravotní postižení, neboť těmito skutečnostmi by byly povinny se vypořádat pouze v řízení o odnětí dávky.

[11] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně není zatížen tvrzenou vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1, *in fine*, s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[12] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, žalovaná ve věcech důchodového pojištění nemá toto právo ani v případě úspěchu

ve věci. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[13] Ustanovený zástupce stěžovatele advokát JUDr. Pavel Smetka učinil ve věci dva hlavní úkony právní služby (podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhl. č. 177/1996 Sb.), za což mu náleží odměna ve výši 2000,-Kč (§ 7 a § 9 odst. 2 cit. vyhl.) a k tomu náhrada hotových výdajů ve výši 600,-Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhl.), celkově tedy 2600,-Kč. Tato částka bude jmenovanému vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. prosince 2018

JUDr. Jaroslav Vlašín v. r.
předseda senátu